



INFORSE-Europe Power & Place Seminar on Good Practice in the
Transition from Fossil Fuel Dependency
October 2-4, 2009, CAT, Wales, UK

http://www.inforse.org/europe/seminar09_CAT.htm

Prif Amcan

- Galluogi i gymuned Bro Ffestiniog ddefnyddio'r amgylchedd fel adnodd, mewn modd sydd yn strategol ac integredig, i ddatblygu dyfodol cynaliadwy a hydwyth i ni'n hunain, a thrwy hyn, gwarchod yr adnodd hyn, lleihau ein ol troed ecolegol, a chyfrannu tuag at gynaliadwyedd a hydwythder byd eang.
- Enable the community of Bro Ffestiniog to use the environment in a strategic manner, as a resource to develop a sustainable and resilient future for ourselves and, in so doing, to look after that resource, to reduce our ecological footprint, and to contribute to sustainability and resilience worldwide.

Sut?

Blaenau yn gweithio tuag at fod yn DrefWerdd ond fod y canllawiau ar gyfer fod yn Dref Werdd wedi eu gosod gan y gymuned.

Blaenau works towards being a Green Town but the criteria for being a Green Town are set by the community.

Cynllun Datblygu

- Wedi ei ffurfio trwy broses o gynllunio cymunedol.
- Developed via a process of community planning.

Gweledigaeth

'Creu ardal sydd yn ffynnu a ni, trigolion y fro, fydd wrth y llyw. Oherwydd hynny byddwn yn gymuned hyderus. Bydd ein hamgylchedd o'r safon uchaf, ac yn un medrwn ddibynnu arno i ddiwallu y rhan fwyaf o'n anghenion. Fel canlyniad byddwn yn iach ac yn hapus. Byddwn yn gweld ein hamgylchedd lleol fel rhywbeth gwerthfawr sydd yn ffurfio sylfaen ar gyfer ein dyfodol. Byddwn yn teimlo ein bod ni'n perthyn i'n cynefin a bod ein cynefin yn perthyn inni. Fel canlyniad bydd pob un ohonon yn ei warchod yn ystod ein bywydau bob dydd. Oherwydd y perthynas cadarnhaol yma gyda'n hamgylchedd lleol, ac oherwydd bydd y broses o ddatblygu'r perthynas yna wedi ein cryfhau fel cymuned, byddwn wedi gallu trawsnewid ein heconomi o un sydd yn ddibynnol ar olew i un sydd yn seiliedig ar adnoddau adnewyddol, a gwrthsefyll siociau byd-eang a fydd yn dilyn newid yn yr hinsawdd a diffyg olew. Bydd y gwaith y byddwn yn ei wneud i sicrhau'r uchod hefyd yn lleihau ein hol-troed ecolegol a fydd yn golygu na fyddwn yn cymryd mwy na'n cyfran deg o adnoddau'r ddaear. Byddwn yn deall fod hyn yn bwysig er mwyn galluogi cymunedau eraill i ddatblygu yn yr un modd a ni. Bydd yr uchod yn sicrhau y byddwn ni, fel cymuned, yn edrych ymlaen at y dyfodol, yn hyderus ein bod ni gyda'r holl adnoddau ar gyfer llunio un llewyrchus, hapus, ac iach i ni'n hunain.'

VISION

'By 2008 we will be living in a prosperous area and we, the area's residents will be at the helm. As a result, we will be a confident community. Our environment will be of the highest standard and we will be able to depend on it to meet most of our needs. Consequently, we will be healthy and happy. We will recognise our local environment as something valuable which will provide the basis for our future. We will feel that we belong to our native place and that it belongs to us. Consequently, every one of us will protect it during our everyday lives. As a result of this positive relationship with our local environment and because the process of developing this relationship will have empowered us as a community, we will have been able to transform our economy from an oil-dependent economy to an economy based on renewable resources which will withstand global shocks following climate change and the depletion of oil. The work which we will accomplish to achieve the above will also reduce our ecological footprint which will mean that we will not be taking more than our fair share of the earth's resources. We will understand the importance of this to enable other communities to develop in a similar way to us. The above will ensure that we, as a community, will look forward to the future, confident that we, and all resources available to us, will form a flourishing, happy and healthy future for ourselves.'

Amcanion

- Creu siarter Y Dref Werdd, a fydd yn sail i ddatblygu cynllun 'Energy Descent' ar gyfer y tref.
- Adnewyddu 6 o brif adeiladau cymunedol y dref
- Sefydlu Cwmni Ynni Cymunedol a fydd yn datblygu ffynonellau adnewyddol o ynni i'r dref ac i werthu i'r grid.
- Datblygu a gweithredu rhaglen Eco-Timau.
- Datblygu a gweithredu cynllun datblygu sgiliau traddodiadol a sgiliau cynaliadwy newydd.
- Datblygu safle(oedd) rhandiroedd gyda lleiniau o dir ar gyfer unigolion a hefyd ar gyfer mentrau cymunedol a prosiect bywd.
- Datblygu cytundeb lleol, modd o'i wireddu, a modd o fesur llwyddiant, a fydd yn sicrhau bod statws ecolegol afonydd y fro (ac yn enwedig yr Afon Barlwyd) yn gwella.
- Sefydlu Partneriaeth Strategol a fydd yn gweithio tuag at waredu Rhododendron Ponticum o Fro Ffestiniog.
- Datblygu cynlluniau i ddechrau mynd ar afael ar rywogaethau ymledol eraill megis Llysiau'r Dial (*Japanese Knotweed*)
- Datblygu prosiect i wella safleoedd pendant yn y dref ar gyfer bywyd gwylt a hefyd ar gyfer pobl a creu cyfleoedd i bobl cymryd rhan yn hyn.
- Datblygu clybiau natur yn yr ysgolion.

DROSODD...

OBJECTIVES

- Create a Green Town Charter, (in collaboration with the Town Council), that will form the basis for developing an Energy Descent Plan for the town.
- Renovate six of the town's main community buildings in a way which will substantially reduce our ecological footprint.
- Establish a Community Energy Company which will develop renewable energy sources for the town and in order to sell to the national grid.
- Develop and implement a programme of Eco-teams
- Develop and implement a traditional and new sustainable skills training programme.
- Develop an allotment site with plots of land available for individuals and also for community initiatives.
- Develop a local agreement, a means of accomplishing it, and a means of measuring success which will ensure an improvement in the ecological status of rivers in the area (especially the Afon Barlwyd).
- Establish a Strategic Partnership that will work towards the eradication of *Rhododendron Ponticum* from Bro Ffestiniog.
- Develop plans to start addressing the problem of other invasive species, such as Japanese Knotweed.
- Develop a project for improving specific sites in the town for both biodiversity and people and enable residents to take part in this.
- Develop Nature Clubs in local schools.

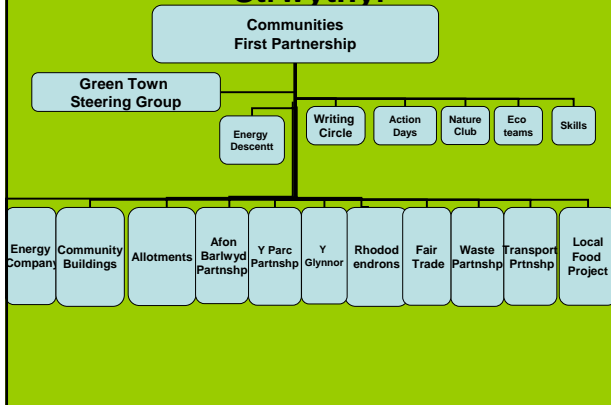
Amcanion.. Parhad

- Sefydlu Partneriaeth Gwastraff lleol.
- Datblygu prosiectau a fydd yn mynd i'r afael a chryfhau yr economi fwyd yn lleol.
- Blaenau Ffestiniog wedi ennill statws Tref Masnach Deg.
- Sefydlu Partneriaeth Cludiant a fydd yn adnabod cyfleon ar gyfer hwyluso cludiant cynaliadwy.
- Gweithio gyda Blaenau Ymlaen ac Antur Stiniog i adnabod cyfleon ar gyfer datblygu Twristiaeth 'Gwyrdd' yn y Blaenau ac i sicrhau fod unrhyw ddatblygiadau cyffredinol yn y maes yma yn cyfrannu tuag at gynaliadwyedd tymor hir ein Bro.
- Sicrhau fod y Cynllun Datblygu Lleol (i'w ddatblygu yn 2009-2010) yn adlewyrchu ein cynlluniau.
- Parhau i gydweithio a Blaenau Ymlaen a partneriaid eraill i ddatblygu cynlluniau cynhwysfawr ar gyfer datblygiad y Tref a'r cyffiniau.
- Sefydlu Cylch Sgwennu Llafar Bro.
- Parhau i rannu'r gwersi a ddysgwyr yma gyda chymunedau eraill ar draws Cymru a'r byd.
- Datblygu ffynonellau ariannu cynaliadwy i'r prosiect.

OBJECTIVES (continued)

- Establish a Local Waste Partnership
- Develop projects that will develop the local food economy.
- Blaenau Ffestiniog awarded the status of a Fair Trade Town.
- Establish a Transport Partnership which will identify opportunities for facilitating sustainable transport.
- Work with Blaenau Ymlaen and Antur Stiniog to identify opportunities for developing 'Green' Tourism in Blaenau, and ensure that any general developments in this field contribute towards the long term sustainability of our area.
- Ensure that the Local Development Plan (to be developed during 2009-2010) reflects our plans.
- Continuing to collaborate with Blaenau Ymlaen and other partnerships to develop comprehensive plans for the development of the Town and the area.
- Develop sources of sustainable income for the project.
- Continuing to share lessons learned here with other communities across Wales and globally.

Strwythur



Partners

NWEEAC, Cymdeithas Tai Eryri, Gwynedd Gynaliadwy, Ysgol Y Moelwyn, Y Cell, Rheilffordd Ffestiniog, Clwb Rygbi Bro Ffestiniog, Neuadd Llan Ffestiniog, Cyngor Gwynedd, Antur Stiniog, Asiantaeth Yr Amgylchedd, Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Cyngor Gwynedd, Cadw Cymru'n Daclus, Cyngor Tref Ffestiniog, Cymdeithas Y Cambrian, Greaves Slate, Welsh Slate, Clwb Bowlio, Blaenau Bendigedig, Gwasanaeth Prawf, Heddlu Cymunedol, Cymdeithas Tenantiaid Y Glynor, Ysgolion Cynradd, Llafar Bro, Parc Cenedlaethol, Cymorth Cynllunio, Pwyllgor Gwelliannau Llan, Tenantiaid Penygwndwn, Magnox North, Blaenau Ymlaen (a'r holl bartneriaid sy'n rhan ohono), Cymunedau'n Gyntaf (a'r holl bartneriaid sy'n rhan ohono).

FUNDING AND STAFF

- Cymunedau'n Gyntaf
- CAE
- Ond yn chwilio am fwy o gefnogaeth!
- Tan rwan staff x1 am 4 diwrnod a x1 am 2 ddiwrnod
- O rwan ymlaen x2 am 5 diwrnod.
- Rol hwyluso

LLwyddiannau

Blwyddyn 1:

- 340 unigolyn yn gwirfoddoli am ddiwrnod neu mwy i weithredu at wella ein hamgylchedd yn lleol neu ledaenu gwybodaeth am fyw yn gynaliadwy.
- Bron i 3000 o unigolion yn cymryd rhan mewn gweithgareddau yn gysylltiedig â Phrosiect Y Dref Werdd.
- Dros 30 o fusnesau bach a 4 busnes mawr wedi cyd-weithio gyda'r Prosiect.
- Dros 20 o fudiadau gwirfoddol lleol wedi cyd-weithio'n agos a'r prosiect.
- Pob un o ysgolion y Fro yn cyd-weithio gyda'r prosiect.
- 20 o swyddogion asiantaethau allanol sydd yn gweithio yn lleol yn cyd-weithio

Progress

Year 1:

- 340 individuals volunteering for at least a day or more in order to take action to improve local environment or to disseminate information about sustainable living.
- Approximately 3,000 individuals took part in activities associated with the Green Town Project.
- Over 30 small businesses and four large businesses worked with the Project.
- 20 local voluntary organisations worked with the project.
- Every school in the area has been involved
- 20 officers from external agencies, working locally, co-operated in providing these activities.

Llwyddianau

Blwyddyn 2:

- Siarter Werdd
- Astudiaeth Dichonoldeb ar adeiladau cymunedol
- Sefydlu Cwmni Ynni Cymunedol
- Cymdeithas Rhandroedd
- Partneriaeth Afon Barlwyd (WFD ac astudiaeth cwmpas)
- Partneriaeth Y Parc (wedi ail agor)
- Diwrnodiau Gwirfoddoli (x10)
- Clwb Natur
- Masnach Deg (ysgolion, busnesau, codi ymwybyddiaeth)
- Cylch Sgwennu Llafar Bro
- Bagiau a Boteli

Rwan gyda mwy o staff cychwyn cyflawni yr amcanion eraill.

PROGRESS

Year 2:

- Green Charter
- Feasibility Studies on the community buildings
- Community Energy Company set up
- Allotment Association
- Afon Barlwyd Partnership (WFD and scoping study)
- Parc Partnership (wedi ail agor)
- Volunteer Days (x10)
- Nature Club
- Fair Trade (schools, businesses, awareness raising)
- Writing Circle
- Bags and Bottles

Now we have more staff can begin on the other objectives.



